

Світовий банк в Україні

Огляд діяльності

Огляд діяльності Світового банку в Україні

жовтень 2018 року

УКРАЇНА	2017
Населення, млн осіб	44,8
ВВП в поточних цінах, млрд доларів США	112,9
ВВП на душу населення в поточних цінах, доларів США	2522
Охоплення навчанням у початкових школах (валовий показник у %) (2015)	103,9
Очікувана тривалість життя при народженні, роки (2015)	71,2

Основні тези

- У 2017 році економічне зростання було помірним і становило 2,5% другий рік поспіль. Обсяг прямих іноземних інвестицій (ПІІ) та кредитування приватного сектора був низьким.
- Зберігається макроекономічна вразливість, причиною якої є значні потреби у фінансуванні та фіскальний тиск, пов'язаний із підвищенням заробітної плати у державному секторі та соціальних виплат.
- Рівень безробіття залишався стабільним і у третьому кварталі 2017 року становив 9,4%, порівняно з 9,2% у попередньому році.
- Реальна заробітна плата в 2017 році суттєво зросла (на 19%), що частково було зумовлене підвищенням заробітної плати в державному секторі. Це, а також підвищення пенсій в реальному вираженні, забезпечило подальше зниження рівня бідності (який визначається як споживання на душу населення, нижче 5,5 доларів США на добу за паритетом купівельної спроможності (ПКС) у 2011 році) до 5,7% у 2017 році порівняно з 6,4% у 2016 році та 7,8% у 2015 році.

Національний контекст

Протягом останніх трьох років Україні довелося зіткнутися з низкою гострих проблем у сфері політики, безпеки та економіки. Після акцій протесту на Майдані в лютому 2014 року, внаслідок яких було скинуто попереднього президента, відбулося кілька

важливих подій, включно з початком конфлікту на сході України, а також президентськими, парламентськими й місцевими виборами.

Уряд, який почав працювати у квітні 2016 року, зобов'язався продовжувати виконання амбітної та широкомасштабної програми реформ.

До ключових реформ, реалізованих після 2014 року, належать значна фіскальна консолідація, перехід на гнучкий валютний курс, реформування тарифів на енергоносії та системи соціальної допомоги, забезпечення більшої прозорості державних закупівель, спрощення регулювання бізнесу, стабілізація та реструктуризація банківського сектора, схвалення пакету реформ у сфері охорони здоров'я, створення антикорупційних органів і впровадження декларування майна та доходів посадовими й службовими особами держави. Для реалізації цих реформ потрібно було долати жорсткий опір впливових кіл, який триває і досі.

Хоча ці кроки важливі, слід зробити ще більше. У перспективі Україні необхідно буде здійснювати реформи за багатьма напрямками, щоб забезпечити стале відновлення економіки та загальне процвітання.

Світовий банк та Україна

Україна приєдналася до Світового банку в 1992 році. За понад 26 років співпраці загальна сума зобов'язань Банку перед Україною сягнула майже 12 млрд доларів США в рамках приблизно 70 проектів і програм.

У березні 2014 року, після отримання запиту від тогочасного Уряду України, Група Світового банку негайно оголосила про свою підтримку програми реформ, метою яких є переведення економіки України на шлях сталого розвитку. Нині портфель проектів Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР) в Україні складається з восьми інвестиційних проектів загальною сумою близько 2,5 млрд доларів США та однієї гарантії на 500 млн доларів США.

Світовий банк та українська влада впроваджують Концепцію партнерства з Україною на 2017-2021 роки, яка має на меті надання підтримки Україні в забезпеченні стійкого відновлення економіки, від

якого отримає вигоду все населення України. Нова Концепція партнерства орієнтована на підвищення ефективності функціонування ринків, створення належних умов для забезпечення фіскальної та фінансової стабільності, а також на підвищення якості надання послуг для всього населення України.

Ключові сфери співпраці

У рамках реагування на кризу в Україні Група Світового банку у березні 2014 року оголосила про надання Україні додаткової фінансової та технічної допомоги. Починаючи з 2014 року, Світовий банк надав населенню України підтримку у формі двох серій позик у рамках позик на політику розвитку (ППР), семи нових інвестиційних проектів і гарантії загальною сумою близько 5,5 млрд доларів США, які мали на меті покращення якості найбільш важливих державних послуг, допомогу у здійсненні реформ та стимулюванні розвитку приватного сектора.

Світовий банк підтримував пріоритетні заходи стосовно реформ, спрямовані на усунення ключових структурних причин нинішньої економічної кризи в Україні та на закладення підвалин для всебічного та сталого розвитку за допомогою реалізації двох груп проектів з підтримки бюджету: серії багатосекторних ППР (БППР-1 у сумі 750 млн доларів США, затвердженої в 2014 році, та БППР-2 у сумі 500 млн доларів США, затвердженої в 2015 році) та серії ППР для фінансового сектора (ППРФС-1 у сумі 500 млн доларів США, затвердженої в 2014 році, та ППРФС-2 у сумі 500 млн доларів США, затвердженої в 2015 році).

Заходи з реформування, на допомогу яким впроваджувалися ці чотири проекти з підтримки бюджету, мали на меті сприяння належному урядуванню, прозорості та підзвітності у державному секторі, а також стабільності в банківському секторі; зменшенню вартості ведення бізнесу та ефективному використанню дефіцитних державних ресурсів для надання якісних державних послуг у критичний період. Окрім того, ці проекти допомагають українській владі продовжувати реформування неефективної та несправедливої системи субсидій на оплату житлово-комунальних послуг, захищаючи водночас малозабезпечених громадян від підвищення тарифів завдяки посиленню соціальної допомоги.

Інвестиційні проекти Світового банку були та залишаються спрямованими на вдосконалення основних державних і комунальних послуг, як-от: централізованого теплопостачання, водопостачання та водовідведення, охорони здоров'я та соціального захисту, а також державної інфраструктури, зокрема, систем електропередачі та мережі автомобільних доріг.

Кількість проектів: 8 інвестиційних проектів МБРР та одна гарантія
Загальна сума: 2,5 млрд доларів США, включаючи 148 млн доларів США від Фонду чистих технологій (ФЧТ).

ПОРТФЕЛЬ ПРОЕКТІВ СВІТОВОГО БАНКУ

Окрім того, Банк надає підтримку Україні у формі технічної допомоги та рекомендацій щодо політики в розробленні та проведенні комплексних структурних реформ.

На додаток до фінансування кількох проектів у приватному секторі, реалізація яких триває, Міжнародна фінансова корпорація (МФК) впроваджує в Україні масштабну консультативну програму, спрямовану на спрощення регулювання, поліпшення інвестиційного клімату, підвищення енергоефективності, посилення конкурентоспроможності місцевих виробників продуктів харчування, сприяння відкриттю нових ринків і розширенню доступу до фінансування.

Останні тенденції економічного розвитку

Економічне зростання в першій половині 2018 року прискорилося до 3,4%, проте рівень довіри інвесторів не поліпшився через затримки реалізації ключових реформ та передвиборчу невизначеність. Рушійними силами зростання у першій половині 2018 були потужне зростання внутрішньої торгівлі (приблизно 5,8%) та ранній урожай.

Сповільнилося зростання промислового виробництва та будівництва до менш ніж 3% в першому кварталі, що свідчить про низький рівень довіри інвесторів. Рівень споживання домогосподарств продовжив стрімке зростання на 5,6% в першому кварталі завдяки підвищенню пенсій та зарплат (більші заробітні плати як у державному, так і в приватному секторах внаслідок трудової міграції).

Дефіцит бюджету в 2017 році залишився в рамках цільового показника, в розмірі 2,3% ВВП, проте бюджет знов став вразливим через великі потреби у фінансуванні та зростання видатків на оплату праці та соціальну допомогу. Попри те, що дефіцит бюджету залишається на плановому рівні, видатки бюджету в реальному вираженні зросли на 11,7% через подвоєння мінімальної заробітної плати та збільшення заробітної плати лікарів та вчителів на понад 40%, а також через збільшення видатків на соціальні програми, які сягнули 5,7% ВВП.

Рівень бідності залишається на рівні, вищому за докризовий рівень, але, за прогнозами, мав скоротитися в 2017 році. Збільшення рівня реальної заробітної плати залишається високим, на рівні 12,5% в першій половині 2018 року у порівнянні із

аналогічним періодом минулого року через збільшення заробітної плати у державному секторі та економічний підйом. Рівень безробіття також мінімально скоротився до 9,7% в першому кварталі цього року з 10,1% в 2017 році. Пенсії збільшилися на 6,7% в реальному вираженні (середньорічний показник, скоригований на індекс споживчих цін) в 2017 році після зменшення в реальному вираженні протягом трьох років поспіль.

Як результат збільшення рівня реального доходу домогосподарств призвело до зменшення рівня бідності (споживання на душу населення, нижче 5,5 доларів США на добу за паритетом купівельної спроможності (ПКС) у 2011 році) до 4,9% в 2017 році з 6,4% в 2016 році та 7,8% в 2015 році.

Економічний прогноз

Перспективи розвитку значною мірою залежать від впровадження нещодавно схвалених реформ, але можуть наразитися на зустрічний вітер виборів 2019 року, більш складне середовище фінансування для ринків, що розвиваються, та значні потреби України у фінансуванні.

Турбулентність на ринках, що розвиваються, погіршила зовнішні умови для України, та очікується, що умови зовнішньої торгівлі і далі будуть пом'якшуватися.

Однак впровадження нещодавно схвалених реформ (створення Вищого антикорупційного суду, покращення врядування державних банків,

врегулювання проблемних кредитів), досягнення домовленостей із Міжнародним валютним фондом (МВФ) та доведення спроможності забезпечувати основні потреби у фінансуванні можуть сприяти збільшенню рівня довіри інвесторів.

В рамках такого сценарію реформ, прогнозується, що темп економічного зростання становитиме 3,3% у 2018 році, 3,5% у 2019 році і може перевищити 4% у 2020-21 роках, коли пов'язана з виборами невизначеність зменшиться.

Україна матиме значні потреби у фінансових ресурсах протягом 2018-2020 років, які вимагатимуть мобілізації значного міжнародного фінансування та спроможності утримати дефіцит бюджету в рамках цільових показників на рівні 2,5% ВВП, для збереження макроекономічної стабільності. Повернення заборгованості (перед МВФ, за євробондами та за облігаціями внутрішньої позики у іноземній та національній валюті) та покриття дефіциту бюджету вимагатиме 7,7% ВВП щорічно.

Для забезпечення необхідного рівня фінансування важливо не змарнувати імпульсу, створеного реформами, та досягти домовленостей із МВФ. Досягнення цільових показників дефіциту бюджету на рівні 2,5% ВВП в 2018-2020 роках вимагатиме ретельного впровадження пенсійної реформи, реформ в сфері освіти, охорони здоров'я та житлово-комунальних субсидій.

Проект у центрі уваги

Рука допомоги

Проект «Рука допомоги» надає допомогу особам, які стали вимушеними переселенцями в результаті конфлікту, та малозабезпеченому населенню.

Від початку конфлікту на Донбасі, на сході України, в 2014 році, 2,7 мільйони осіб стали вимушеними переселенцями та понад 4 мільйони зазнали безпосереднього впливу бойових дій, що й досі тривають.

Щоб допомогти Україні у відновленні, Світовий банк запровадив пілотний проект **«Рука допомоги»**, в рамках чинного проекту «Модернізація системи соціальної підтримки населення». В рамках проекту «Рука допомоги» надається фінансування в розмірі 2 250 доларів США у формі мікрокредитування на допомогу людям, які стали вимушеними переселенцями в результаті конфлікту, а також малозабезпеченому населенню України загалом.

Наразі цей проект впроваджується на пілотній основі в Харківській, Полтавській та Львівській областях та в деяких територіальних громадах Чернігівської, Житомирської та Донецької областей. Починаючи з літа 2017 року, 282 особи започаткували новий бізнес завдяки проекту «Рука допомоги».

Багато учасників проекту започаткували бізнес з надання ветеринарних та друкарських послуг, в будівельному секторі, з ремонту автотранспорту, в сфері надання перукарських та косметичних послуг, туристичних послуг тощо. Більшість підприємців вже має досвід за напрямком діяльності свого бізнесу.

Сільське господарство – другий за популярністю сектор, в якому відкривають бізнес, а багато підприємців залучені до виробництва продуктів харчування, меблів, взуття та одягу. Для отримання фінансування в рамках цього проекту, українці мають пояснити та захистити свої ідеї та бізнес-плани.

На додаток до фінансування, нові підприємці отримують професійну підтримку та консультації в процесі впровадження своїх проектів.

Якщо учасник стає працедавцем принаймні для двох малозабезпечених осіб, або ветеранів війни, фінансова допомога надається на безповоротній основі.

Огляд діяльності в Україні оновлюється раз на два роки. В ньому висвітлюються нещодавні досягнення, економічний прогноз та загальний аналіз основних партнерств Світового банку в країні. Останнє оновлення можна знайти за посиланням: <http://www.worldbank.org/ukraine>

СВІТОВИЙ БАНК

МБРР • МАР | ГРУПА СВІТОВОГО БАНКУ

СВІТОВИЙ БАНК

МБРР • МАР | ГРУПА СВІТОВОГО БАНКУ

КОНТАКТНІ ДАНІ:

м. Київ

(380 44) 490-6671

Дніпровський узвіз, 1,

2-й поверх,

м. Київ-01010, Україна

Додаткова інформація про Світовий банк в Україні

Дані:

<http://data.worldbank.org/country/ukraine>

Проекти:

<http://www.worldbank.org/en/country/ukraine/projects>

Дослідження:

<http://www.worldbank.org/en/country/ukraine/research>

Новини:

<http://www.worldbank.org/en/country/ukraine/news>

Наша сторінка на Facebook:

World Bank Ukraine